

ՀԱՇՎԵՏՈՒ ԹՈՂԱՐԿՈՂԻ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԷԿՈՆՈՄԻԿԱՅԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ �ԱՆԿ» �ԱՑ �ԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ,
«ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» �ԲԸ

Հայաստանի Հանրապետություն, 0002, ք. Երևան, Ամիրյան 23/1:

Հեռ.՝ (374 10) 510910, 8686

Ֆաքս՝(374 10) 538904

E-mail: bank@aeb.am

Շահանայակային հաշվետվություն թիվ 4 2019թ., 15 հունվարի 2020թ.

տեղաբաշխված արժեթղթերի դասը՝ սովորական բաժնետոմս (բաժնային արժեթղթ) և արտոնյալ բաժնետոմս (բաժնային արժեթղթ)

արժեթղթերի քանակը՝ սովորական բաժնետոմս՝ 1,852,533 արտոնյալ բաժնետոմս՝ 424,600

արժեթղթերի անվանական արժեքը (արժույթը)՝ սովորական բաժնետոմս՝ 10,400 ՀՀ դրամ արտոնյալ բաժնետոմս՝ 15,000 ՀՀ դրամ

«Մեր լավագույն տեղեկացվածության համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունները ճշգրիտ և լիարժեք ճնշվ արտացոլում են «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» �ԲԸ ակտիվների և պարտավորությունների, ֆինանսական վիճակի, եկամուտների և ծախսերի իրական պատկերը, իսկ կառավարման մարմինների միջանկյալ զեկույցում ներառված տեղեկությունները ճշգրիտ և լիարժեք են»:

ստորագրող անձինք՝

Արտակ Առաքելյան	Գործադիր տնօրենի տեղակալ-գանձապետ		15.01.2020թ.
(անուն, ազգանուն)	(պաշտոն)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)
Օնիկ Չիչյան	Կորպորատիվ և մանրածախ բիզնեսի գծով տնօրենի տեղակալ		15.01.2020թ.
(անուն, ազգանուն)	(պաշտոն)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)
Ռուբեն Բաղայան	Գործառնական գծով տնօրենի տեղակալ		15.01.2020թ.
(անուն, ազգանուն)	(պաշտոն)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)
Աստղիկ Մանրիկյան	Միջազգային և զարգացման գծով տնօրենի տեղակալ		15.01.2020թ.
(անուն, ազգանուն)	(պաշտոն)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)
Արփիլեն Փիլոսյան	Տեխնոլոգիաների և անվտանգության գծով տնօրենի տեղակալ		15.01.2020թ.
(անուն, ազգանուն)	(պաշտոն)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)
Միրայել Պողոսյան	Գլխավոր հաշվապահ		15.01.2020թ.
(անուն, ազգանուն)	(պաշտոն)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)
Հայկ Ավետիսյան	Ռազմավարության և ռիսկերի կառավարման վարչության պետ		15.01.2020թ.
(անուն, ազգանուն)	(պաշտոն)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)
Վրեժ Զհանգիրյան	Իրավաբանական վարչության պետ		15.01.2020թ.
(անուն, ազգանուն)	(պաշտոն)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)
Արամ Խաչատրյան	Գործադիր տնօրեն		15.01.2020թ.
(անուն, ազգանուն)	(պաշտոն)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)

Միջանկյալ Հաշվետվություն
Ֆինանսական փնտրի մասին
31 Դեկտեմբեր 2019թ.
"ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ" ԲԲԸ ք.Երևան, Ամիրյան փող. 23 /1

		Հազ. դրամ		
	Անվանում	Ցան- թագրու- թյուններ	Ընթացիկ միջանկյալ ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ (չստուգված)	Նախորդող ֆինանսական տարվա վերջի դրությամբ (ստուգված)
1	Ակտիվներ			
1.1	Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	13	43,881,300	38,158,045
1.2	Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձույակտորներ և հուշադրամներ		51,728	116,058
1.3	Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	14	13,952,543	13,175,950
1.4	Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	14.1	6,222,111	3,882,703
1.5	Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	15	4,416	17,468
1.5.1	Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ		480,260	
1.6	Հաճախորդների տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	16	176,192,585	133,629,775
1.7	Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	17	4,846,699	2,298,018
1.7.1	Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	17.1	20,180,825	17,454,208
1.9	Վաճառքի համար պահվող ոչ ընթացիկ ակտիվներ		590,116	802,163
1.10	Հիմնական միջոցներ	20	10,902,317	10,330,854
1.10.1	Ոչ նույնական ակտիվներ	20	525,828	506,593
1.10.1	Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	20.1	1,370,872	
1.12	Այլ ակտիվներ	21	1,276,963	1,325,562
	Ընդամենը՝ ակտիվներ		280,478,563	221,697,397
2	Պարտավորություններ			
2.1	Պարտավորություն բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	22	45,859,670	34,085,791
2.2	Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր և փոխառություններ	22.1	36,707,938	24,059,690
2.3	Հետգնման պայմանագրեր	22.2	9,306,047	6,055,317
2.4	Հետգնման պայմանագրեր	22.3	25,623,028	20,519,048
2.5	Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	23	113,474,487	95,828,768
2.6	Ստորադրաս փոխառություն	23.1	719,787	3,382,149
2.7	Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորություն		325,303	273,836
2.8	Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	24	4,452,356	2,060,960
2.9	Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորություն	25	6,207	
2.10	Վճարվելիք գումարներ	26	433,668	280,380
2.11	Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	11	1,027,172	849,982
2.12	Պահուստներ	30	100,560	61,891
2.13	Վարձակալության գծով պարտավորություններ	40	1,434,222	
2.14	Այլ պարտավորություններ	27	1,826,204	1,226,268
	Ընդամենը՝ պարտավորություններ		241,296,649	188,684,080
3	Կապիտալ			
3.1	Կանոնադրական կապիտալ	28	25,635,343	22,266,343
3.2	Էմիսիոն եկամուտ			
3.3	Պահուստներ			
3.3.1	Գլխավոր պահուստ		3,105,000	3,000,000
3.3.2	Վերազնահատման պահուստներ		5,113,608	4,556,554
3.4	Զբաղիված շահույթ (վնաս)		5,327,963	3,190,420
	Ընդամենը՝ կապիտալ		39,181,914	33,013,317
	Ընդամենը՝ պարտավորություններ և կապիտալ		280,478,563	221,697,397

Վարչության նախագահ (Գործադիր տնօրեն)

Ա. Խաչատրյան

Գլխավոր հաշվապահ

Handwritten signature in blue ink.

Մ. Պողոսյան

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը 2020 թ. հունվար 14

Միջանկյալ Հաշվետվություն
Ֆինանսական արդյունքների մասին
 "31" Դեկտեմբեր 2019թ.
 "ՀԱՅԲԿՈՆՈՄԲԱՆԿ" ԲԲԸ, ֆ. Երևան, Ամբիոն 23/1

Ավանում	Ծանոթ ագրույթ ուն	Ընթացիկ միջանկյալ ժամանակաշրջան	Հազվեհուտ ժամանակաշրջան	Նախորդող ֆինանսական տարվա համարների ընթացիկ միջանկյալ ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան (ստուգված)
Տոկոսային և նմանադիպ եկամուտներ	3	6,035,137 (3,043,974)	21,254,934 (10,941,935)	5,066,580 (2,339,765)	17,664,310 (8,922,279)
Ցուկրային և նմանադիպ ծախսեր	3	2,991,163	10,313,000	2,726,814	8,742,031
Զուտ տոկոսային և նմանադիպ եկամուտ		700,937	2,486,894	288,293	2,125,762
Կամիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	4	(190,684)	(627,211)	(133,007)	(489,913)
Կամիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	4	510,253	1,859,683	135,286	1,635,849
Եկամուտ շահաբաժիններից		-	1,462	-	1,329
Զուտ եկամուտ արևտրային գործառնություններից	5	617,680	2,223,387	355,724	1,781,172
Այլ գործարանական եկամուտներ	6	101,176	273,687	76,159	266,673
Գործարանական եկամուտներ		4,220,272	14,671,219	3,293,984	12,427,054
Զուտ մասնաճանաչումներ ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստներին	7	171,472	(594,459)	(169,931)	(435,226)
Ընդհանուր վարչական ծախսեր	8	(1,264,711)	(6,727,350)	(1,239,716)	(4,860,644)
Այլ գործարանական ծախսեր	9	(1,240,784)	(3,086,429)	(1,312,544)	(4,478,468)
Գործարանական շահույթ		1,886,249	4,262,980	571,793	2,652,716
Շահույթ/ (վնաս) միջև հարկումը		1,886,249	4,262,980	571,793	2,652,716
Շահութահարկի գծով ծախս (կտրվածություն)	11	(432,073)	(1,084,637)	(111,466)	(574,690)
Շահութակաշրջանի շահույթ		1,454,176	3,178,343	460,307	2,078,026

Վարչության նախագահ (Գործադիր տնօրեն)

Ա. Խաչատրյան

Գլխավոր հաշվապահ

Մ. Պորոպյան

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը 2020 թ. հունվար 14

Միջանկյալ հաշվետվություն
 Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին
 "31" Դեկտեմբեր 2019թ.
 "ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ" ԲԲԸ, ֆ. Երևան, Ամիրյան 23/1

Անվանում	Ծանոթ ագրույթի ոմ	Ընթացիկ միջանկյալ ժամանակաշրջան	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ֆինանսական տարվա համարյալ ընթացիկ միջանկյալ ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան (ստուգված)
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք					
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ վերագնահատումներ		746,681	533,006	(19,741)	(265,056)
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների արժեքվում հարկումից հետո		(184,552)	(139,920)	46,433	18,811
Ոչ ընթացիկ ակտիվների գծով օգուտներ հարկումից հետո		77	394,468	19,455	4,306
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ վերագնահատումների գծով շահույթահարկ		(149,336)	(106,601)	186	49,249
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք հարկումից հետո		412,871	680,954	46,333	(192,690)
Համապարփակ ֆինանսական արդյունք		1,867,046	3,859,297	506,640	1,885,335

Ս. Խաչատրյան

Մ. Պողոսյան

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը 2020 թ. հունվար 14

Միջանկյալ Հաշվետվություն
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին
31 Դեկտեմբեր 2019թ.
"ՀԱՅԷԿՈՆՍՏՐԱԿ" ԲԲԸ ք. Երևան, Ամիրյան փող 23/1

Հազ. դրամ

Սեփական կապիտալի տարրերի նվաճումը	Կանոնադրական կապիտալ		Էմիսիոն եկամուտ/վնաս	Գլխավոր պահուստ	Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական	Ոչ ընթացիկ ակտիվների վերազնուհանումներից	Չբաշխված շահույթ/վնաս	Ընդամենը	Ընդամենը կապիտալ
	Կանոնադրական կապիտալ	Չուս գումարը							
Հոդվածներ	1	3	4	5	7	9	10	12	14
Նախորդ ֆինանսական տարվա համադրելի միջանկյալ ժամանակաշրջան (տարվա սկզբից սնդղական) (I աղյուսակ)									
<i>Մնացորդ ֆինանսական տարվա սկզբում առ 01 հունվարի 2019թ. (ստուգված)</i>	13,708,745	13,708,745	33,438	6,000,000	1,531,277	3,157,777	4,597,371	29,028,608	29,028,608
ՖՀՄԱ-ի փոփոխություն արդյունքում առաջացած պահուստների գումար					166,940		(557,248)	(390,308)	(390,308)
Վերահաշվարկված մնացորդը	13,708,745	13,708,745	33,438	6,000,000	1,698,217	3,157,777	4,040,123	28,638,300	28,638,300
Ներդրումներ կանոնադրական կապիտալում և կանոնադրական կապիտալի այլ աճ	3,000,000	3,000,000						3,000,000	3,000,000
Համապարփակ կամուրջ					(196,997)	4,306	2,078,026	1,885,335	1,885,335
Շահութաբաժիններ							(510,318)	(510,318)	(510,318)
Ներքին շարժեր, այդ թվում՝	5,557,598	5,557,598	(33,438)	(3,000,000)		(106,749)	(2,417,411)		
Սեփական կապիտալի այլ տարրերի ներքին շարժեր	5,557,598	5,557,598	(33,438)	(3,000,000)			(2,524,160)		
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վերազնուհանումից արժեքի աճի նվազում						(106,749)	106,749		
<i>Մնացորդ միջանկյալ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում 31.12.2018 (ստուգված)</i>	22,266,343	22,266,343	-	3,000,000	1,501,220	3,055,334	3,190,420	33,013,317	33,013,317

Շրջացիկ տարվա միջանկյալ ժամանակաշրջան (տարվա սկզբից սնդղական) (II աղյուսակ)									
<i>Մնացորդ ֆինանսական տարվա սկզբում առ 01 հունվարի 2019թ. (ստուգված)</i>	22,266,343	22,266,343	-	3,000,000	1,501,220	3,055,334	3,190,420	30,013,317	30,013,317
Վերահաշվարկված մնացորդը	22,266,343	22,266,343	-	3,000,000	1,501,220	3,055,334	3,190,420	33,013,317	33,013,317
Բաժնետերերի (սեփականատերերի) հետ գործարքներ բաժնետոմսերի (բաժնեմասերի) գծով, այդ թվում՝	3,369,000	3,369,000	-	-	-	-	-	3,369,000	3,369,000
Ներդրումներ կանոնադրական կապիտալում և կանոնադրական կապիտալի այլ աճ	3,369,000	3,369,000						3,369,000	3,369,000
Համապարփակ կամուրջ					286,485	394,469	3,178,343	3,859,297	3,859,297
Շահութաբաժիններ							(1,059,700)	(1,059,700)	(1,059,700)
Ներքին շարժեր, այդ թվում՝	-	-	-	105,000	-	(123,900)	18,900	-	-
Մասնատուներ գլխավոր պահուստին				105,000			(105,000)		
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վերազնուհանումից արժեքի աճի նվազում						(123,900)	123,900		
<i>Մնացորդ միջանկյալ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում 31.12.2019թ. (ստուգված)</i>	25,635,343	25,635,343	-	3,105,000	1,787,705	3,325,903	5,327,963	39,181,914	39,181,914

Վարչության նախագահ (Գործադիր տնօրեն) Ա. Խոչարյան

Գլխավոր հաշվապահ Մ. Պողոսյան

Հաշվետվության վերաբերյալ մեծաթիվում մեծաթիվում ստուգված

Միջանկյալ Հաշվետվություն
 Դրամական միջոցների հոսքերի վերաբերյալ
 "31" Դեկտեմբեր 2019թ.
 "ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ" ԲԲԸ ք.Երևան, Ամիրյան փող. 23 /1

Հազ.դրամ

Անվանում	Մասնագրություն	Հաշվետու ժամանակաշրջան (չստուգված)	Նախորդ ժամանակաշրջան (ստուգված)
Դրամական միջոցների հոսքեր գործառնական գործունեությունից			
Տարվա շահույթ		3,178,343	2,078,026
Ճշգրտումներ			
Շահութահարկի գծով ձախս		1,084,637	574,690
Տոկոսակիր ակտիվների արժեզրկումից վնաս		594,459	416,257
Մաշվածություն և ամորտիզացիա		1,431,655	716,146
Հիմնական միջոցների օտարումից օգուտ/(վնաս)		(5,057)	19,421
Արտարժույթի փոխարկումից գուտ օգուտ		347,492	38,625
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներից գուտ օգուտ		(772,630)	(741,354)
Այլ նկատու		(315,483)	(8,536)
Գործառնական գործունեությունից ստացված դրամական ներհոսք՝ նախքան գործառնական ակտիվներում կամ պարտավորություններում փոփոխությունները		5,543,416	3,093,275
Գործառնական ակտիվներում և պարտավորություններում փոփոխություններ			
Գործառնական ակտիվների (աճ)/նվազում			
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպություններից		(549,370)	(341,402)
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր		(2,335,685)	414,196
Հաճախորդներին տրված վարկեր		(41,409,868)	(30,617,959)
Այլ ակտիվներ		114,750	(141,364)
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ		11,778,507	19,088,374
Հետգնման պայմանագրեր		5,101,278	7,324
Պարտավորություններ հաճախորդներին նկատմամբ		17,155,035	4,683,868
Այլ պարտավորություններ		677,602	324,151
Գործառնական գործունեությունում օգտագործված դրամական միջոցներ՝ նախքան հարկումը		(3,924,334.59)	(3,489,537)
Վճարված շահութահարկ		(1,020,133)	(768,985)
Գործառնական գործունեությունում օգտագործված գուտ դրամական միջոցներ		(4,944,468)	(4,258,522)
Դրամական միջոցների հոսքեր ներդրումային գործունեությունից			
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառողը վաճառքի համար մատչելի արժեքային նկատում (անկատում)		(5,070,299)	2,430,234
Անդրադրված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվների նվազում (ավելացում)		(481,438)	
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում		(1,206,807)	(2,091,328)
Հիմնական միջոցների վաճառքից մուտքեր		170,295	379,887
Ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում		(92,969)	(235,758)
Ներդրումային գործունեությունում (օգտագործված) / (գործունեությունից ստացված) գուտ դրամական միջոցներ		(6,681,218)	483,035
Դրամական միջոցների հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից			
22 Կենսադրամական բանկից և 22 կատավարությունից վարկերի ստացում		3,250,730	1,618,376
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկերից մուտքեր/մարում		12,475,703	4,147,417
Մտորադաս փոխառությունից (մարումներ)/ մուտքեր		(2,648,117)	(3,026,027)
Բանկի կողմից բողարկված արժեքների ավելացում (նվազում)		2,364,251	991,753
Բաժնետոմսերի բողարկման համար ստացված կանխավճար		500,500	
Պարտավորություններ վարձակալության գծով		(687,091)	
Արտոնյալ բաժնետոմսերի բողարկում		3,369,000	3,000,000
Վճարված շահաբաժիններ		(917,504)	(379,731)
Ֆինանսական գործունեությունից ստացված գուտ դրամական միջոցներ		17,707,472	6,351,788
Արտարժույթի փոխարկման ազդեցությունը արտարժույթով պահվող դրամական միջոցների մնացորդների վրա		(247,782)	(206,725)
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գուտ աճ		5,834,004	2,369,576
Դրամական միջոցներ և համարժեքներ՝ տարեկգրի դրությամբ	13_2	38,194,407	35,824,831
Դրամական միջոցներ և համարժեքներ՝ տարեվերջի դրությամբ	13_2	44,028,411	38,194,407

Վարչության նախագահ (Գործադիր տնօրեն)

Գլխավոր հաշվապահ

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը 2020 թ. հունվար 14

(Handwritten signatures in blue ink)

Ա. Խաչատրյան

Մ. Պողոսյան

Գնահատելով «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ հաշվետու եռամսյակի գործունեությունը՝ պետք է նշենք, որ հաշվետու եռամսյակում բանկը ապահովել է հիմնական ցուցանիշների էական աճ և կարևոր որակական տեղաշարժեր:

Հաշվետու եռամսյակում Բանկը «VISA» միջազգային վճարային համակարգի կողմից արժանացավ «Պրեմիում դասի քարտատեսակը խթանող լավագույն բանկ» մրցանակին (Contribution in Promoting VISA Premium Benefits), գործարկեց «ՌՈՄԻԱ-1» մասնաճյուղը:

Հաշվետու եռամսյակը արդյունավետ էր նաև միջազգային ֆինանսավարկային կառույցների հետ «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ի և շվեյցարական «BlueOrchard Finance S.A.» և «Symbiotics S.A.» ընկերությունների միջև կնքվեցին համապատասխանաբար 10.0 միլիոն ԱՄՆ դոլարի և 5.0 միլիոն ԱՄՆ դոլարին համարժեք ՀՀ դրամի վարկային պայմանագրեր, որի միջոցները ուղղվելու են ՀՀ-ում միկրո, փոքր և միջին ձեռնարկությունների վարկավորմանը:

«ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ հաստատուն քայլերով շարունակելու է իր առաջընթացը նոր վարկային ծրագրերի ներդրման ու զարգացման և միջոցների ներգրավման նոր շուկաների յուրացման ոլորտներում:

«ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ գործունեություն է ծավալում բանկային ծառայությունների մատուցման բոլոր ոլորտներում: Բանկը իր կայուն դիրքերն ունի թե արտարժույթային, թե արժեթղթերի, թե միջբանկային շուկաներում: Բանկը ակտիվ գործունեություն է ծավալում թե վարկավորման, թե ծառայությունների մատուցման, թե փոխանցումների նոր ձևերի, թե պլաստիկ քարտերի սպասարկման ոլորտներում:

Ռիսկերի կառավարման օպտիմալ համակարգի առկայությունը էապես նպաստում է Բանկի հեռանկարային և կարճաժամկետ նպատակների իրականացմանն ուղղված միջոցառումների արդյունավետության բարձրացմանը:

Բանկում ռիսկերի կառավարման մշակույթը ենթարկվում է շարունակական կատարելագործման՝ ելնելով ռիսկերի ընդունելի մակարդակի և ռիսկ-եկամուտ օպտիմալ հարաբերակցության պայմաններում կայուն, հուսալի, արդյունավետ և ապահով գործունեության ծավալման նպատակներից:

Բանկում գործող ռիսկերի կառավարման համակարգը հիմնված է Բանկային վերահսկողության բազելյան կոմիտեի համաձայնագրերի, ISO/IEC 27001 (Տեղեկատվական անվտանգության կառավարման համակարգ) միջազգային ստանդարտի դրույթների և նմանատիպ այլ պահանջների վրա, որը հանդիսանում է համակարգի արդյունավետ գործունեության երաշխիքներից մեկը:

Կառավարման իրավասու մարմինների կողմից սահմանվում են ռիսկերի ընդունելի մակարդակները (ռիսկի ախորժակ), որոնց շրջանակներում գործունեության ծավալումը, ընթացիկ և ռազմավարական նպատակների իրականացման արդյունքում, Բանկի համար կապահովվի կայուն և արդյունավետ զարգացում:

Ռիսկերի կառավարման գործընթացը բաղկացած է հետևյալ փուլերից՝ Բանկի գործունեության ընթացքում հնարավոր ռիսկերի նույնականացում, գնահատում, հսկողություն, հաղորդակցում-հաշվետվություն և գնահատված ռիսկերին արձագանքում: Տնտեսամաթեմատիկական մոդելավորման գործիքների կիրառման, գործընթացների կանոնակարգման, վերլուծության, կանխատեսման և ներքին հսկողության համակարգի մշտական կատարելագործման արդյունքում՝ Բանկը հնարավորություն է ստանում ռիսկերի կառավարման համակարգի միջոցով ապահովել ռիսկ-եկամուտ օպտիմալ հարաբերակցությունը՝ Բանկի զարգացման կշռադատված ռազմավարության պայմաններում բացառելով կամ նվազագույնի հասցնելով Բանկի գործունեության ընթացքում հնարավոր ռիսկերով պայմանավորված կորուստները և ապահովելով գործող նորմատիվային դաշտի պահանջները:

Ռիսկերի կառավարման հիմնական սկզբունքները, առանձին ռիսկատեսակների գնահատման և կառավարման մոտեցումները, մեթոդաբանությունները և մոդելները սահմանված

են բանկի ներքին իրավական ակտերում:

Բանկի համախառն ռիսկը կառավարվում է համապատասխան տնտեսամաթեմատիկական մոդելի հիման վրա՝ արտարժույթային, վարկային, իրացվելիության և տոկոսադրույքի փոփոխման ռիսկերի և դրանց գումարային՝ համախառն ռիսկի էական չափերի (մակարդակների) սահմանման և մոնիտորինգի միջոցով:

Համաձայն ««ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ ռիսկերի կառավարման քաղաքականության» պահանջների, հաշվի առնելով Բանկային վերահսկողության բազելյան կոմիտեի և GARP-ի (Generally Accepted Risk Principles) ռիսկերի կառավարման սկզբունքները՝ բանկում մշակվել և ներդրվել են հետևյալ հիմնական ռիսկատեսակների գնահատման և կառավարման մոդելները.

- վարկային ռիսկ,
- տոկոսադրույքների փոփոխման ռիսկ,
- իրացվելիության ռիսկ,
- արտարժույթային ռիսկ,
- գնային ռիսկ,
- գործառնական ռիսկ:

Վարկային ռիսկ

Վարկային ռիսկը վարկի, հաշվարկված տոկոսի կամ դրանց մի մասի պայմանագրով սահմանված ժամկետներից ուշացման կամ անվերադարձելիության հնարավոր վտանգն է՝ պայմանավորված վարկառուի ֆինանսական վիճակի վատթարացմամբ, գրավի արժեզրկմամբ և նման այլ պատճառներով:

Բանկի վարկային պորտֆելի կառուցվածքի հնարավոր տարբեր փոփոխությունների ազդեցությունները Բանկի գործունեության ընթացիկ ցուցանիշների վրա վերլուծվում և գնահատվում է սթրես թեստավորման և տարբեր հավանական սցենարների դիտարկման միջոցով: Վերոնշյալ սթրեսային սցենարների վերլուծության շրջանակներում իրականացվում է նաև նորմատիվների խախտման կրիտիկական կետերի հաշվարկ և վերլուծություն, որը տեղեկատվություն է տալիս տվյալ օրվա դրությամբ նորմատիվների խախտման հավանականության՝ որպես վարկային ռիսկի յուրօրինակ գնահատականի վերաբերյալ:

Վարկային պորտֆելի որակի մշտադիտարկման նպատակով իրականացվում է ըստ վարկատեսակների միջին կշռված փաստացի տոկոսադրույքների և չաշխատող վարկերի տեսակարար կշիռների հարաբերակցությունների դինամիկայի վերլուծություն, ինչպես նաև վարկերի դասակարգման (դասերի միջև) միգրացիոն հոսքերի և դրանց փոփոխությունների ամսական ուսումնասիրություն:

Վարկային ռիսկի կառավարման արդյունավետ համակարգի շնորհիվ բանկի վարկային պորտֆելը շարունակում է պահպանել ավանդական բարձր որակը և ցածր ռիսկայնության աստիճանը:

Տոկոսադրույքների փոփոխման ռիսկ

Տոկոսադրույքի փոփոխման (տոկոսադրույքի) ռիսկը բանկի զուտ տոկոսային եկամտի կամ կապիտալի տնտեսական արժեքի վրա շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխման բացասական ազդեցության հավանականությունն է:

Միջազգային պրակտիկայում լայն տարածում գտած «GAP մոդելի» միջոցով տոկոսադրույքների փոփոխության ռիսկը գնահատվում է տոկոսադրույքների փոփոխման նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների դիսբալանսի և ժամկետայնության ճեղքվածքների վերլուծության հիման վրա: «Դյուրացիայի մոդելի» հիման վրա տոկոսադրույքի փոփոխման ռիսկը գնահատվում է ակտիվների և պարտավորությունների միջին կշռված ժամկետայնության ցուցանիշների կիրառմամբ՝ դիտարկելով դյուրացիան որպես տոկոսադրույքների փոփոխության նկատմամբ ակտիվների և պարտավորությունների ներկա

արժեքների զգայունության գնահատման գործիք:

Իրականացվում է նաև առանձին արժույթներով արտահայտված ակտիվների և պարտավորությունների ճեղքվածքների վերլուծություն՝ զուտ տոկոսային եկամտի վրա դրանց տոկոսադրույքների փոփոխության ազդեցության տեսանկյունից:

Նշված մոդելները հնարավորություն են տալիս ակտիվների և պարտավորությունների դյուրացիաների վերլուծության միջոցով իրականացնել ակտիվների և պարտավորությունների օպտիմալ կառավարում՝ հեջավորելով տոկոսադրույքի ռիսկը:

Եռամսյակային և տարեկան կտրվածքով իրականացվում է տոկոսադրույքների փոփոխության՝ Բանկի զուտ տոկոսային եկամտի և կապիտալի վրա ազդեցության սցենարային վերլուծություն, ինչպես նաև սթրես թեստավորում, որոնց արդյունքները ներառվում են Բանկի հրապարակվող միջանկյալ և տարեկան ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններում և այլ հաշվետվություններում:

Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը հավանականությունն է, որ բանկն ի վիճակի չի լինի ճիշտ ժամանակին բավարարել իր պարտատերերի պահանջներն՝ առանց լրացուցիչ կորուստներ կրելու:

Ժամկետայնության ճեղքվածքների հիմնադրույթի կիրառման հիման վրա Բանկում ներդրված իրացվելիության ցուցանիշների գնահատման և կառավարման մեթոդաբանությունը հնարավորություն է ընձեռում հաշվարկված ակնթարթային, մինչև 90 օր և մինչև 1 տարի կուտակային իրացվելիության ցուցանիշների ժամանակային շարքերի հիման վրա գնահատել ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ճեղքվածքների ազդեցությունը Բանկի իրացվելիության վրա, որը հիմք է հանդիսանում ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման օպտիմալ որոշումների կայացման համար:

Սթրես թեստավորման սցենարային մոդելը հնարավորություն է տալիս գնահատել իրացվելիության նորմատիվների վրա շոկային տարբեր հնարավոր իրավիճակների ազդեցությունը՝ վերլուծելով ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց ժամկետային ավանդների որոշակի բաժնեմասի պայմանագրի ժամկետից շուտ ետ պահանջման և ցպահանջ պարտավորությունների որոշակի բաժնեմասի ետ պահանջման դեպքում (ինչպես նաև նշված բաժնեմասերի տարբեր հնարավոր համակցությունների դեպքում) նորմատիվների փոփոխությունները և դրանց խախտման հավանականությունը: Նորմատիվների խախտման կրիտիկական կետերի հաշվարկումը հնարավորություն է տալիս ստանալ բանկի իրացվելիության ռիսկի այլընտրանքային գնահատականներ՝ վերլուծելով ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց ժամկետային ավանդների պայմանագրի ժամկետից շուտ ետ պահանջման և ցպահանջ պարտավորությունների ետ պահանջման ազդեցությունը նորմատիվների վրա և վերջիններիս խախտման հավանականությունները:

Բանկի կողմից ներգրավված ցպահանջ և ժամկետային միջոցների կենտրոնացումների ռիսկի գնահատման տնտեսամաթեմատիկական մոդելը, քվանտիլային վերլուծության հիման վրա, հնարավորություն է տալիս գնահատել ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց ցպահանջ և ժամկետային ավանդների կենտրոնացումների մակարդակները: Մշակված մեթոդաբանության շրջանակներում իրականացվում է նաև սթրես թեստերի սցենարային վերլուծություն, որը ներառում է խոշորագույն 10% հաճախորդ ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց ցպահանջ և ժամկետային ավանդների արտահոսքի ազդեցությունները նորմատիվների վրա, ինչպես նաև հաճախորդների վերոհիշյալ չորս խմբերից (ժամկետային ավանդ ներդրած ֆիզիկական և իրավաբանական անձինք, ցպահանջ ավանդ ներդրած ֆիզիկական և իրավաբանական անձինք) յուրաքանչյուրի 1%-ի ավանդների արտահոսքի գումարային ազդեցությունը տնտեսական նորմատիվների վրա: Իրացվելիության կառավարման շրջանակներում դիտարկվում են նաև որոշակի շեմային ծավալից ավելի միջոցներ ներդրած խոշոր իրավաբանական և ֆիզիկական

անձ առանձին հաճախորդների, ինչպես նաև դրանց խմբերի միջոցների արտահոսքի սցենարային վերլուծությունները, որի արդյունքում ևս գնահատվում է միջոցների արտահոսքի ազդեցությունը նորմատիվների ընթացիկ մակարդակների վրա:

Արտարժույթային ռիսկ

Արտարժույթային ռիսկը արտարժույթի փոխարժեքների տատանման արդյունքում Բանկի կորուստներ կրելու հավանականությունն է:

Բանկում արտարժույթային ռիսկի կառավարումն իրականացվում է կիրառելով միջազգային պրակտիկայում ընդունված VAR մեթոդաբանությունը, ինչպես նաև սթրես թեստերի սցենարային վերլուծության մեթոդները: Սթրես թեստերի սցենարային վերլուծություններում դիտարկվում է արտարժույթի փոխարժեքի կտրուկ տատանման ազդեցությունը նորմատիվների վրա: Դիտարկվում են՝ ՀՀ դրամի արժեվորման և արժեզրկման սթրեսային սցենարներ, ինչպես նաև ըստ առանձին արտարժույթների փոխարժեքների տատանման սցենարային համակցության վատագույն սցենարի տարբերակը, որի դեպքում հնարավոր վնասը կկազմի առավելագույնը:

Արտարժույթային ռիսկի կառավարման նպատակով կիրառվող VAR մեթոդաբանության հիմքի վրա մշակված արտարժույթների փոխարժեքների տատանումներից հնարավոր առավելագույն վնասների գնահատման տնտեսամաթեմատիկական մոդելը հնարավորություն է տալիս գնահատել Բանկի բաց դիրքերով պայմանավորված հնարավոր կորուստների ռիսկը:

Արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխության ազդեցությունը Բանկի շահույթի վրա գնահատվում է նաև եռամսյակային և տարեկան կտրվածքով՝ սթրես թեստերի սցենարային վերլուծության միջոցով, որի արդյունքները ներառվում են Բանկի հրապարակվող միջանկյալ և տարեկան ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններում:

Գնային ռիսկ

Գնային ռիսկը որևէ բորսայում(ներում) ցուցակված, բանկի հաշվեկշռում շուկայական ընթացիկ գներով արտացոլվող կապիտալի գործիքների շուկայական գների անբարենպաստ փոփոխությունների հետևանքով Բանկի կողմից ֆինանսական կորուստներ կրելու վտանգն է՝ պայմանավորված ինչպես տվյալ կապիտալի գործիքի և դրա թողարկողի, այնպես էլ շուկայում շրջանառվող կապիտալի գործիքների շուկայական գների ընդհանուր տատանումների հետ կապված գործոններով (տվյալ կապիտալի գործիքի գծով երկար կամ կարճ դիրքի առկայության պայմաններում):

Գնային ռիսկի հնարավոր նվազագույն մակարդակն ապահովվում է հետևյալ միջոցառումների շրջանակներում.

- ֆինանսական շուկայի կառուցվածքային, ծավալային և գնային ցուցանիշների դինամիկայի, առանձին ֆինանսական գործիքների իրացվելիության վերլուծություն, առկա միտումների բացահայտում,
- հնարավոր կորուստների գնահատում,
- հեջավորման գործիքների կիրառում,
- ֆինանսական գործիքների գծով լիմիտների (ըստ կապիտալի գործիքներով գործառնության տեսակի, ըստ դիլերի, ըստ թողարկողի, stop-loss) սահմանում,
- կապիտալի գործիքների փաթեթի բազմազանացում (դիվերսիֆիկացիա)՝ ըստ թողարկողի, տնտեսության ճյուղերի, ժամկետայնության և այլն:

Գործառնական ռիսկ

Բանկի յուրաքանչյուր բիզնես-գործընթաց պարունակում է որոշակի մակարդակի գործառնական ռիսկ, որը կարող է հանգեցնել ինչպես փոքր, այնպես էլ Բանկի համար էական չափերի հասնող կորուստների: Նշված հանգամանքով է պայմանավորված գործառնական ռիսկի արդյունավետ կառավարման կարևորությունը բանկերի համար: Բանկի ռիսկերի կառավարման

ուրորտը կանոնակարգող ներքին իրավական ակտերով գործառնական ռիսկը սահմանվում է որպես ուղղակի կամ անուղղակի կորուստների վտանգ (հնարավորություն)՝ առաջացած կամ պայմանավորված Բանկի անձնակազմի ոչ համարժեք կամ սխալ գործողություններով, բանկային գործընթացների կազմակերպման և կատարման թերություններով, խափանումներով, ինչպես նաև անբարենպաստ արտաքին միջավայրի գործողություններով և իրավիճակներով:

Գործառնական ռիսկի վերահսկողության արդյունավետ համակարգի կիրառումն այդ ռիսկի օպտիմալ կառավարման կարևորագույն գործոններից է, որն ապահովվում է օրական հսկողության իրականացման, պարբերական և թեմատիկ ստուգումների միջոցով գործող կանոնակարգվածության մակարդակի պատշաճության գնահատման, կանոնակարգման կարիք ունեցող գործառույթների վերհանման, հնարավոր ռիսկերի բացահայտման և պատասխանատու մարմիններին դրանց մասին տեղեկացման միջոցով:

Հաշվի առնելով բանկի կայուն զարգացման ռազմավարության շարունակականությունը, ապագա ծրագրավորվող գործունեությունը նպատակաուղղված է լինելու բանկի դիրքի ամրապնդմանը և ընդլայնմանը ՀՀ բանկային շուկայում, միջազգային շուկաներ դուրս գալու հնարավորության ուսումնասիրմանը, որը հիմնականում նախատեսում է ակտիվների հետագա կայուն աճ, ինչպես ներգրավված ռեսուրսների /ավանդների, միջազգային վարկային ծրագրեր/, այնպես էլ ձևավորած շահույթի և սեփական կապիտալի հաշվին:

Բանկը նախատեսում է նաև ընդլայնել իր համագործակցությունը միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների, հատկապես ՎՋԵԲ, ՄՖԿ, Գերմանա-հայկական հիմնադրամ (ԳՀՀ), Սևծովյան Առևտրի և Զարգացման Բանկի և FMO-ի, Ասիական Զարգացման Բանկի, «BLUEORCHARD MICROFINANCE FUND» LLC ներդրումային ընկերության, «SYMBIOTICS» SA, «MICRO, SMALL & MEDIUM ENTERPRISES BONDS» S.A., DEG – Deutsche Investitions- und Entwicklungsgesellschaft mbH ֆինանսական հաստատությունների, «INCOFIN CVBA», «EFA Financial Institutions Debt Fund PTE.» Ltd. ներդրումային ընկերությունների և այլ կազմակերպությունների հետ: Փոքր և միջին ձեռնարկությունների վարկավորման հետ զուգահեռ առավել արագ կզարգանա հիփոթեքային վարկավորման համատեղ ծրագրերի իրականացումը, ինչպես նաև նոր ոլորտների վարկավորման ծրագրերը:

Կշարունակվի միջազգային ֆինանսավարկային կազմակերպությունների հետ վարկային ծրագրին զուգահեռ ակտիվորեն իրականացվող արտաքին առևտրի ակրեդիտիվային ֆինանսավորման ծրագրերը:

Առաջիկա ծրագրավորվող եկամուտների աճի հիմնական մասը նախատեսվում է ստանալ տոկոսային եկամուտներց, ավելացնելով մատուցվող ծառայություններից ձևավորվող եկամուտները: Վարկերից տոկոսային եկամուտների ավելացման ուղղությամբ կատարվում է նոր վարկային տեխնոլոգիաների ուսումնասիրում և ներդրում:

Մատուցվող ծառայություններից եկամուտների ավելացման համար իրականացվում է դրանց բազմազանում, պլաստիկ քարտերով ծառայությունների ցանկի ընդլայնում, կատարվում է անհատական պահատեղերի տրամադրում, նախատեսվում է ավելացնել բանկոմատների և սպասարկման կետերի ցանկը, վաճառքի և սպասարկման կետերում տեղադրված ինքնասպասարկման տերմինալների քանակը:

Նշված խնդիրների իրականացման համար բանկը շարունակելու է տեխնիկայի պարբերական վերազինումը, ընթացակարգերի կատարելագործումը, նոր բանկային տեխնոլոգիաների ներդրումը՝ առանձնահատուկ շեշտը դնելով սպասարկման գործիքակազմում ժամանակակից բարձր թվային տեխնոլոգիաների կիրառման վրա, ինչը հնարավորություն կտա ապահովել հաճախորդների ավելի արագ, որակյալ և շուրջօրյա սպասարկում:

Արդյունավետ զարգացման կարևորագույն նախապայմաններից համարելով առաջատար փորձի և նոր բանկային տեխնոլոգիաների ներդրումը՝ ապահովվելու է նոր տեխնոլոգիաների ներդրման գործընթացի շարունակականությունը՝ առանձնահատուկ շեշտը դնելով սպասարկման գործիքակազմում ժամանակակից բարձր թվային տեխնոլոգիաների կիրառման վրա, ինչը

հնարավորություն կտա ապահովել հաճախորդների ավելի արագ, որակյալ և շուրջօրյա սպասարկում, որոնց համար պլանավորվում են անհրաժեշտ կապիտալ ներդրումներ, ինչը, արդյունքում, կբարձրացնի տեխնիկական հագեցվածությունը:

Ընդլայնվելու են վճարահաշվարկային նոր ծառայությունների մատուցումը, պլաստիկ /ինչպես տեղական, այնպես էլ միջազգային/ քարտերով սպասարկումը, ինքնասպասարկման տերմինալների միջոցով մատուցվող ծառայությունների ցանկը և այլն:

Տարածքային քաղաքականության շրջանակներում կշարունակվի մասնաճյուղային ցանցի ընդլայնումը, նպատակ ունենալով ապահովել բանկի ներկայությունը հանրապետության ողջ տարածքով, ինչպես նաև գործող մասնաճյուղերի վերակառուցումն ու վերանորոգումը:

Հիմնական բացասական գործոնները, որոնք կարող են որոշակի ազդեցություն թողնել բանկի գործունեության վրա՝ քաղաքական-տնտեսական գործընթացներն են՝ ներքին և արտաքին տնտեսության հետագա զարգացման միտումները:

Նշված ռիսկերը մեղմելու համար բանկը շարունակելու է վարել հավասարակշռված ներգրավումային և ներդրումային քաղաքականություն, հնարավորինս կանխատեսելով զարգացման միտումները, դիվերսիֆիկացնելով ռիսկը, ընդլայնելով ծառայությունների ցանկը, խուսափելով վարկային և ավանդային պորտֆելների կենտրոնացումներից:

Բանկը մեծ ուշադրություն է դարձնում բանկային նոր ծրագրերի ներդրման, գործող ծրագրերի կատարելագործման խնդիրներին: Բանկում նոր տեխնոլոգիաների ներդրումը և զարգացումը կրում է ծրագրավորված բնույթ: Ըստ առանձին բանկային ծառայությունների ոլորտների, ուսումնասիրվում է առաջատար համաշխարհային փորձը, կատարվում է մարքեթինգային ուսումնասիրություն դրա նկատմամբ, ապահովվում է ծառայությունների և տեխնոլոգիաների ներդրման հստակ ընթացակարգերի մշակումը՝ իրականացնելով նաև ներդրման փորձաքննություն:

Բանկում մշտական աշխատանքներ են ծավալվում նոր ծառայությունների, սպասարկման որակի բարելավման ուղղությամբ՝ հաշվի առնելով հաճախորդների հարցումների արդյունքները: